

Jak skutecznie odwołać testament

data aktualizacji: 2019.09.12 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Sporządzać testamenty (bo można to robić wielokrotnie) możemy właściwie przez całe dorosłe życie, począwszy od uzyskania pełnoletności aż do śmierci. Nie trudno sobie wyobrazić, że z biegiem czasu zmieniają się okoliczności, które motywowały spadkodawcę do sporządzenia testamentu o określonej treści.

Przykładowo ulubiona wnuczka, która miała dziedziczyć cały majątek, po sporządzeniu testamentu zerwała ze spadkodawcą kontakt i wyjechała za granicę a słuch po niej zaginął... Czy zatem raz sporządzony testament obowiązuje czy można go odwołać, a jeśli tak to w jaki sposób? Czy można odwołać testament notarialny testamentem zwykłym? Odpowiedzi na te i inne pytania postaram się udzielić w dalszej części artykułu.

Zacznijmy od tego, że przepisy wprost przewidują możliwość odwołania testamentu i stanowią, że odwołanie testamentu może nastąpić w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień.

Odwołalność to jedna z podstawowych cech testamentu. Stanowi ona istotny przejaw swobody testowania. Spadkodawca może aż do swojej śmierci w każdej chwili odwołać testament w całości lub w części. Co istotne, testament można odwołać w innej formie niż ta, w której został sporządzony testament odwoływany. Przykładowo testament notarialny może zostać odwołany testamentem zwykłym (sporządzonym pismem odręcznym) czy nawet ustnym.

Testament odwołujący poprzedni testament może zawierać tylko tę jedną dyspozycję o odwołaniu poprzedniego testamentu, nie musi przy tym zawierać postanowień dotyczących nowego spadkobiercy. Wówczas testament wcześniejszy zostaje odwołany, a dziedziczenie następuje zgodnie z porządkiem ustawowym, tak jakby testament nigdy nie został sporządzony.

Odwołanie testamentu może zostać dokonane nawet w sposób dorozumiany, gdy spadkodawca sporządza nowy testament, nie zaznaczając w nim, że odwołuje poprzedni, a postanowienia nowego testamentu nie dadzą się pogodzić z treścią poprzedniego.

Odwołanie testamentu może także nastąpić poprzez podjęcie czynności, które są skierowane przeciwko testamentowi. Przepis stanowi, że chodzi o zniszczenie testamentu, pozbawienie go cech, od których istnienia zależy jego ważność, lub dokonanie w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień.

Zniszczenie testamentu to jego podarcie, spalenie, pocięcie, wrzucenie do niszczarki. Pozbawienie testamentu cech, od których zależy jego ważność, to przykładowo odcięcie lub oderwanie od testamentu własnoręcznego fragmentu, na którym znajduje się podpis spadkodawcy. Dokonanie w testamencie zmian może z kolei polegać na przekreśleniu całego testamentu i napisaniu „anuluję”, „unieważniam”, „nieaktualne” itp.

Działania podjęte w stosunku do testamentu będą skuteczne i doprowadzą do jego odwołania, jeżeli zostały dokonane przez spadkodawcę mającego pełną zdolność do czynności prawnych, spadkodawca działał w zamiarze odwołania testamentu, a wola odwołania była niewadliwa. A zatem, odwołanie testamentu przez jego zniszczenie wymaga spełnienia dwóch przesłanek: aktu jego fizycznej destrukcji oraz zamiaru odwołania. Samo zniszczenie testamentu bez zamiaru jego odwołania, jak i sam zamiar odwołania bez jego zniszczenia nie wystarczą, żeby odwołać testament. Oba elementy muszą zachodzić łącznie.

Źródło: <https://zyrardow.eglos.pl/aktualnosci/item/33216-jak-skutecznie-odwolac-testament>